

DE KLEURRIJKE *FAMIELDE* VAN DAMME FIEVAN DE RAS

Eric Vermeirsch

Zoals alle normale mensen heb ik een gezonde afkeer van alles wat naar fascisme en nazisme riekt, maar andere ismen zijn ook niet ongevaarlijk. Anderzijds is het ook zo, dat ik veelal gefascineerd ben door sommige uiterlijke verschijningsvormen. De uniformen, de parades, het taalgebruik, de muziek, de liederen ... Ik voel mij daar wel een beetje door gegeneerd. Neem nu die bekende film van Leni Riefenstahl, 'Triumph des Willens'. Halfweg schoot ik in een lachkramp want die nazi-soldaten bleven maar paraderen en paraderen als vogels zonder kop.

En lap, kwamen mij toch weeral herinneringen aan de Van Dammes te binnen zeker! Hoe is 't mogelijk. Dat was dan over de periode dat er regelmatig gependeld werd tussen café Caron op de Ryhovelaan en café Cyriel in de Wondelgemstraat. Die laatste was goed gelegen: vlak bij de Wondelgembrug. Wel niet zo dicht bij het huis in de Roggestraat als Caron. In de Roggestraat was namelijk de verzamelplaats voor het vertrek van de uitstapjes, de oppercommandopost zou ik bijna durven zeggen. En bij Cyriel was er bovendien iets nieuws en opwindends eigentijds: een reizigersmaatschappij. Dus: sparen zonder zicht op bierkaartjes maar met fabelachtige kortingen op uitstappen per autobus naar Tyrol. Per slot van rekening hadden veel van die Tyrolers ons ook enkele jaren geleden een uitgebreid bezoek gebracht. Het werd stilaan tijd om de destijds aangeknoopte vriendschapsbanden opnieuw aan te halen. Maar sommigen liepen nog altijd niet zo hoog op met 'den Duits' en weigerden deel te nemen. Mijn nonkel Frans, die destijds in Duitsland had gewerkt, slaagde er niet in om hen te overtuigen om mee te gaan, zelfs niet door hen er fijntjes op te wijzen dat Tyroliëns geen Duitsers waren maar Oostenrijkers. Doch hij had zijn argument echter slecht gekozen, want hij kreeg direct als nijdig antwoord "Den Dolf was ook zo een sympathieke Oostenrijker." Discussie gesloten.

De opgave was nu om zonder potten te breken de banden met Caron stilaan los te weken om een soepele overgang naar Cyriel te realiseren. Er begon dus,

wat ik een pendelperiode zou noemen: een start bij Caron met enkele pinten om op te warmen en een praatje met voorzitter Charles, die het afscheid eigenlijk wel al voelde aankomen. Daarna opgewekt naar Cyriel, waar al heel wat nieuwe relaties waren aangekweekt, o.a. met Louis en Yvonne en hun zoon Rodolf.

De grote lijnen voor een nieuw lied van de reizigersmaatschappij 'Laat Reizen wat Reist' waren reeds gedictieerd door nonkel Guillaume en op papier geschetst door nonkel Frans. Deze laatste begon al op de verkeerde wijze want hij schreef 'Laat Rijzen wat Rijst', en dat zorgde voor flink wat hilariteit en geheimzinnige toespelingen. Eerst vele jaren later heb ik begrepen dat het hier een geval betrof van wat intellectuelen 'seksuele connotaties' noemen (in 't Gensch 'veuille proat'). Af en toe werd er in de Roggestraat bij wijze van repetitie gezongen. Zeg dat het niet waar is: ook de tekst van dat lied herinner ik mij nog, en ook de melodie. Ik vrees bijna dat ik de indruk zal wekken, dat er tijdens de oorlogsjaren en de jaren nadien niets anders werd gedaan dan zingen, en dat kan zeker niet goed zijn geweest voor 'onze' economie.

Misschien denkt u nu: Wat heeft die vent toch een levendige fantasie!. Maar u vergist zich! Ik baseer mij altijd op FEITEN. Het bewijs? Hieronder volgt de tekst van het lied van de reizigersmaatschappij:

*Wai raizen hier, wai raizen doar, wai raizen overal,
Per trein per buut of ottocar dat es ons ideal!*

Refrein:

*Jola, jola, wai goan bergop, wai goan bergaf,
Da die goa ons af!*

*Wai eten en wai drenke goe en sloapen opperbest,
En oas w'oens amuzere goa da zust gelaik de rest.*

Refrein:

Jola, jola, wai goan bergop...

Eén van die pendelavonden was op een dag van overvloedige regenval. De straten stonden blank en hier en daar waren brede watergeulen naast het voetpad wegens verstopte rioleringen. Als een machtige - allez, toch een kleine - vloedgolf baanden de Van Dammes zich een weg over de volle breedte van de Wondelgemstraat en dit ondanks de ongunstige weersomstandigheden. Op naar Cyriel na een geslaagde opwarming bij Caron! Breed gearmd reikten zij van het ene voetpad tot het andere. Gelukkig waren er in die tijd nog niet zoveel auto's. Zij zetten er flink de pas in. Giele in 't midden, links en rechts geflankeerd door één van mijn tantes, dan weer afwisselend een man en een vrouw, zoals het in een democratische samenleving hoort (hoewel ik er toch

niet zo zeker van ben of vrouwen in België dan al stemrecht hadden). Ze waren er allemaal, geloof ik: tante Mariette, nonkel Gust ('Gust de Moale'), tante Juliette, nonkel Charles, tante Mietje, Elvira die Schöne (mijn ma natuurlijk), Modest (mijn pa natuurlijk, let op de naam!), tante Georgine, nonkel Frans ('t Artiestsen'), tante Jeannette ('Zieke Sofie'), nonkel Edmond, tante Karliene (mijn meetje), en Oscar en Antoinette, een gecoopteerd koppel. Het had heel wat impact. Nieuwsgierige voorbijgangers sloegen hen gade vanaf het voetpad en zij bleken onder de indruk. Aan de gezichten van sommige voorbijgangers kon men zien, dat zij er niet zo erg gelukkig mee waren. Ook bij hen doken blijkbaar spoken uit het nog recente verleden op, aan de nog recente oorlog en de marcherende Duitsers. En dat verbeterde er niet op toen Giele, gewoontegetrouw, plots één van zijn eigen composities de lucht in slingerde:

*Fievan de ras, van de ras van de Roggestroate,
Fievan de ras, van de ras van de Roggestroate!*

Een gebalde, eerder beknopte tekst. Fievan is natuurlijk de Gentse versie van Vivat: Leve! Maar dat is de voornaamste voorwaarde voor een succesvol strijdlid. De anderen vielen hem onmiddellijk bij, ik weet niet hoe het komt maar zij kenden blijkbaar AL de woorden. Het klonk krachtig en fier. Toch ging het de verkeerde kant op. Aan het gezicht van sommige voorbijgangers zag ik dat de spanning om te snijden was. Het leek te veel op een soort van machtsgreep.

Er moest dringend iets gebeuren. Maar Giele had dat niet in de mot. Hij miste op dat fatale ogenblik zijn spreekwoordelijk 'Fingerspitzengefühl', om in het jargon te blijven. Sommige dingen kan men onmogelijk improviseren. Er was nochtans iets nodig. Gelukkig deed Modest op de uiterst rechtse(!) flank op dat ogenblik een verkeerde stap, waardoor hij in het regenwater van de verstopte goot terecht kwam. Vliegenvlug sprong hij weer recht, maar zijn broek was toch behoorlijk nat. En hij was, voor de zoveelste keer in zijn leven, een dankbaar onderwerp voor het gelach van de rest van de groep. Zelfs mijn ma kon er mee lachen. En zo trokken zij binnen bij Cyriel, die hen graag zag komen.